

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑΤΑ

I

Τούτο τὸ μικρούτσικο, τοῦ βασιλιᾶ τ' ἀγκόνι, τὸ λουζάν τὸ χτένιζάν σ' τὸ δάσκαλο τὸ στέλνουν τὸ καρτερεὶ ν' ὁ δάσκαλος μὲ μὴ' ἀσημένια βέργα τὸ καρτερεὶ ἢ δασκάλισμα μὲ δυὸ κλωνιάρια μουζο:

— Παιδί μου ποῦ ν' τὰ γράμματα, παιδί μου ποῦ ὁ νοῦς σου ; — Τὰ γράμματα 'νε 'στό χαρτί κι' ὁ νοῦς μου πέρα-πέρα πέρα-πέρα κι' ἀντίπερα, πέρα στὶς μαυρομάτιες πόχουν τὰ μάτια σὰν ἐλλές, τὰ φρονιά σὰν γαϊτάνια πώχουν και τὰ ξανθὰ μαλλιά σαράντα πέντε πῆρες !

II

Τούτα τὰ ψηλά τὰ σπῖτα, τὰ μαυροχοχτισμένα, ποῦ κἀθέται ὁ νιούτσικος μὲ τὴν περικλοποῦλα' σ' τὰ γόνατα τὴν κάρταγε σ' τὰ μάτια τὴν ἐτήρα. «Κόρη μ' ἂν ἦσαν ἄσπρη ἂν ἦσαν κι' ὠμορφη πάρε χτένι νὰ χτενιστῆς και γυάλι νὰ γυαλιστῆς, νὰ βῆγῃς σ' τὸ μεσοχώρι σ' τὸν πέρα μαχαλά, νὰ κἀμῃς Τούτζους νὰ σαφούν, λεβέντες νὰ πλαντάξουν, νὰ κἀμῃς τὸν κοτσάμπου νὰ χῆσῃ τὰ δεφτέγρια νὰ κἀμῃς τὸν πρωτό(γ)ερο νὰ χῆσῃ τὰ χαρτιά του, νὰ κἀμῃ(ς) τὸν πρωτόπαιπα νὰ χῆσ' τὸ πετραχίλι !»

νοχὴν τῶν πόθων δι' ἄλλον ἐπικαιρότερον χρόνον.

Ἀπὸ τὸ γράμμα αὐτοῦ τοῦ Ἀργυροπούλου μοιροῦμε νὰ συμπεινώμενος ἀσφαλῶς ὅτι αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ παραστάσις στοῦ Βουκουρέστι, και ἐπομένως ὅτι ὁ πρῶτος Ἑλλην προταγωνιστὴς εἶνε ὁ μαθητὴς Φωτῆδης.

Ποῖος ὁμοῦς ὁ συγγραφεὺς τοῦ δράματος ; Οἱ ἐρευνηταὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου ἀνεκάλυψαν τ' ὄνομα του, ἢ μάλλον τὰ ὄνόματά του. Εἶνε ὁ Θεόδωρος Μυτιληναῖος, ἢ Ἀλκαῖος ἢ Λέβριος. Ἦταν καὶ αὐτὸς μαθητὴς τῆς Σχολῆς, ψυχῆ θεομῆ, γεμάτη πατριωτισμῷ. Ἀργότερα, στὰ 1818, ἀνέβηκε στὴ σκηνὴ και ὡς ἠθοποιὸς κ' εἴπαε πολλοὺς ρόλους. Μαζὺ του ἀνέβηκε στὴ σκηνὴ και ἡ νεαρὴ γυναῖκα του Μαργαρίτ. Μόλις ἔγινε γνωστὴ στοῦ Βουκουρέστι ἡ κηρύξις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασις, ὁ ἐνθουσιώδης συγγραφεὺς και πατριώτης κατέβηκε στὴν Ἑλλάδα, ἐπῆγε στὰ Ψαρά, ὅπου ὁ ναύαρχος Ἀποστόλης τὸν προσέλαβε γραμματέα του. Ὁ Ἀλκαῖος ἔλαβε μέρος σὲ ὅλες τῆς ναυμαχίας τοῦ Ἀποστόλη, παρεῖνθῃ και στὴν τραγικὴ καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν, ἐπολέμησε γυναῖκα, πληγώθηκε και σάθηκε κολυμπώντας. Ἀργότερα, στὰ 1824, βρισκόμενος τὸν Ἀλκαῖο στοῦ Ναυπλίου νὰ ἐξοπλίξῃ σῶμα γιὰ τὴν Κρήτη. Μὲ τὸ ἴδιο στρατιωτικὸ σῶμα ἐπῆγε στὸν Χίο, ὅπου πληγώθηκε στὸ χερὶ. Στὰ 1832 ἀγωνίστηκε ὡς τ α κ τ ι κ ο ς, και ἀργότερα ἔγινε ταγματάρχης ὑπὸ τὸν Ν. Κορνεζιώτη. Μετὰ τὴν κατάπαισι τῶν ἐμιρλίων παραχθὼν, κατετάχθη στὴν τετάρτη τάξι τῆς Φάλαγγος, στὸ μητρώον τῆς ὁποίας φέρεται ὑπ' ἀριθ. 522.

Ἀργότερα τὸν βλέπομε στὴν Σάμο, ὅχι παρὰ ὡς ἀγωνιστὴν, ἀλλὰ παρὰ ὡς δραματικὸν συγγραφεῖα και ἠθοποιόν. Τέλος, στὰ 1834, ἔρχεται στὸ Ἄργος, μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐγκατασταθῇ ὀριστικῶς στὴν ἐλευθερὴ Ἑλλάδα και νὰ δημιουργήσῃ ἐθνικὸ θέατρο. Δυστυχῶς τὸ μικρόβιόν τῆς πολιτικῆς δὲν τὸν ἀφῆκε ἡσυχῶ. Ἀνακατείνεται στὶς πολιτικὰς διαμάχας, μὲ τὸ μέρος τῶν ἀντικαποδιστριακῶν κ' εἶσι δημιουργεῖ ἐχθρότητες ἐναντίον του.

Ὁ Ἀλκαῖος πῆθανε θάνατο τραγικὸ : Τὴν ἡμέρα ποῦ ὁ Γαλλικὸς στρατὸς τῆς κατοχῆς ἐξώρμησε ἀπὸ τὸν ἱστορικὸν στρατῶνα τοῦ Ἄργους κ' ἐσάρξεν ὁρηθῶν και μὲ λύσσα πολλοὺς ἀθώους κατοίκους τῆς πόλεως, ὁ Ἀλκαῖος ἔγινε νὰ γευματίξῃ μὲ δίσφορος φίλους. Οἱ συμπαισασταί, ὅλοι ἐνθουσιώδεις ἠμοιδαῖτες, ἦταν στεφανωμένοι μὲ ἄνθη, ἔπιναν κ' ἐτραγουδοῦσαν ἀνυποψίαστοι. Ἐξάρνα στὴ μακρυνὴ ἐκείνῃ συνοικίᾳ, κοντὰ στὸ φρούριον, ἔφρασε ἕνα μουλοῦκι ἐξαγωγισμένον Γάλλον, ἐπῆκε στὸ χαρούμενο σπῖτα και κατέσφαξε τὸν Ἀλκαῖο και ὅλους τοὺς φίλους του. Ὁ Ἀλκαῖος ἐτάφη στὸν περικλῖον τῆς ἐκκλησίας Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

© Παλαιός

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Ἡ ἀφηρημάδα τοῦ Ροντέν

Ὁ διάσημος γάλλος γλύπτης Ἀδωγουτος Ροντέν φημιζότανε γιὰ τὴν κλασικὴν ἀφηρημάδα του, ἢ ὁποία πρέπει ν' ἀποδοθῇ στὴν ἐξαιρετικὴ προσήλωσιν του πρὸς τὴν τέχνην.

Μὰ μέρα βρισκότανε στὸ ἀτελεῖο του και χαμάρονε ἕνα ἀτέλειωτο ἀκόμα ἔργο του, ἕνα γυναικεῖο γυμνὸ, στὸ ὁποῖο ἐπέφερε πολλὰς διορθώσεις. Ἦταν ὀλοζήλῃρος ἀφοσιωμένος στὴ δουλειά του, τόσο πολὺν μάλιστα, ὥστε δὲν ἀντέληφθη ποῦς μῆτε μὲσα ἢ περιφημοῦς χορεύτρια Ἰσαδώρα Δούγκαν, ἢ γνωστὴ στὸς Ἀθηναίους θαυμάστρια τοῦ ἀρχαίου καλλούς, ἢ ὁποία βρῆκε τελευταίως τραγικὸ θάνατο.

Ἡ Ἰσαδώρα ἦταν φίλη τοῦ Ροντέν και κάθε φορὰ ποῦ πήγαινε στὴ Παρίσι, περνοῦσε ἀπὸ τὸ ἀτελεῖο του νὰ τὸν δῇ. Ἔτσι κ' ἐκεῖνὴ τὴ μέρα, βρεθῆκε στὸ ἐργαστήριον του, τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποῦ ὁ μεγάλος γλύπτης διορθῶνε τὸ ἔργο του, πλάθοντας μὲ τὰ χοντρά και γυμνασμένα δάχτυλά του τὸ μαλακὸ ἀκόμα πῆλο.

Ἡ χορεύτρια τὸν χαϊρέτσε, ἐκεῖνος ὁμοῦς, ἀφηρημένος, οἶτε και τὴν προσέει κ' ἐξακολούθησε τὴν ἐργασία του. Μὰ ὅταν ἡ Δούγκαν πληροῦσε τὸ μισοτελειωμένο ἀγάλμα, γιὰ νὰ τὸ δῇ καλύτερα ἀπὸ κοντὰ, ὁ Ροντέν ξεγελάστρε και, καθὼς ἡ χορεύτρια ἦταν ντυμένη σὰν ἀρχαία Ἑλληνίδα, μὲ τὸν κλασικὸ ποδήρη χιτῶνα και τὰ σανάλια, τὴν πέρασε γιὰ... τὸ ἀγάλμα τοῦ ! Καὶ τὴν ἐργασία ποῦ ἔκανε πρὶν ἀπὸ λίγο στὸ πῆλο προπλάτημα του ἐξακολούθησε νὰ τὴν κἀνῃ τώρα πάνω... σὸ ζωντανὸ σῶμα τῆς Δούγκαν, ζητώντας νὰ φραμάρῃ δηλαδὴ δυνατὰ τοὺς ὄμους τῆς, τὰ χεῖρα τῆς, τὰ πόδια τῆς !... Καὶ μόνο ὅταν ἡ Δούγκαν ἐμπῆσε τὶς φωνές, ἀπὸ τοὺς πόρους τῆς τῆς προσενοῦσαν στὸ κορμὶ τῆς οἱ κάθε ἄλλο παρὰ τρυφερὰς θεαταῖτες τοῦ Ροντέν, τότε μονάχα ὁ ἀφηρημένος γλύπτης κατάλαβε τὸ λάθος του και ἔσπευσε νὰ τῆς ζητήσῃ συγγνώμην.

Τὶ μὰς κοστίζουν ἡ γυναῖκες

Ἐνας Ἀμερικανὸς, ὁ καθηγητὴς Β. Λῆβιτ, συγγραφεὺς πολλῶν ἐγχειριδίων περὶ κοινωνιολογίας, δημοσιεύσε τελευταῖα σὲ μιὰ μεγάλῃ Ἀμερικανικῇ ἐπιθεώρησιν τ' ἀποτελέσματα μιᾶς εἰςείας μελέτης ποῦ ἔκανε πάνο στὸ φλέγον ζήτημα τῶν γυναικῶν.

Ἀπὸ τὴ μελέτῃ αὐτῇ, ποῦ συνοδεύεται μὲ στατιστικὰς πίνακας, φαίνεται καθαρότατα πὸς στὴν Ἐβρώπη και στὴν Ἀμερικὴ, τὸ πῶ ἀκριβὸ πρῶγμα γιὰ ἕναν ἄνδρα, εἶνε ἡ γυναῖκα.

Στὴν Οὐγγαρία, γράφει ὁ καθηγητὴς Λῆβιτ, στοχάζει σ' ἕναν ἄνδρα, ὅσο και τρεῖς γυναῖκες, και στὸ Κουβαντῆν, ὅσο και ἕνα γουρουνακι. Οἱ Κάρφοι ὅταν πέρουν μιὰ γυναῖκα δίδουν στὸν πεθερὸ τους ὀτὸ ἀγέλαδες και οἱ Τάταροι μονάχα λίγο... βούτυρο.

Στὴ Βεγγάλῃ, μὲ κἀμψουσα δερμάτα ἀγρίου ζώου, μορεῖ νὰ ἔχῃ κανεῖς ἐφ' ὅρου ζῆσι μιὰ γυναῖκα. Ἄν μάλιστα πᾶμε στὶς Ἀρκτικεῖς χῶρες, στὸς Ἐσκιμους, θὰ δοῦμε πὸς ἐκεῖ ὁ πατέρας μορεῖ νὰ πωλήσῃ τὴν κόρη του και ὁ ἄντρας τὴν γυναῖκα του μονάχα γιὰ λίγο καπνὸ !...

Μὲ δυὸ λόγια, στὶς χῶρες τῆς ὀλιγώτερον πολιτισμένες ἢ γυναῖκα εἶνε τὸ φθηνότερο εἶδος.

Δὲν συμβαίνει ὁμοῦς τὸ ἴδιο—δυστυχῶς !—και στὶς χῶρες τῆς λεγομένης πολιτισμένης ! Ὁ Ἀμερικανὸς καθηγητὴς ποῦ ἀναφέρει παραπάνω, ἀποδεικνύει μὲ ἀκαταμάχητα ἐπιχειρήματα, ὅτι στὴν Ἐβρώπη και στὴν Ἀμερικὴ, ἡ γυναῖκες ἀπορροφῶν τὰ 70 ο)ο τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ἀνδρός, σὲ τουαλέττες ἢ μὲσα διατροφῆς.

Αὐτὸ δείχνει δηλαδὴ ὅτι ὅσο πῶ πολιτισμένοι, τόσο και πῶ δυστυχεῖς εἶνε οἱ ἄνθρωποι.

Ἀκαδημία ἄσματος γιὰ τοὺς παπαγάλλους !

Στὰ ἑκατομμύρια τῶν σχολῶν ποῦ ὑπάρχουν σήμερα στὸν κόσμ, και κάθε κλάδο τῆς ἀνθρωπίνου γνώσεως, προσετέθη τελευταίως και μιὰ ἄλλη σχολὴ, ἢ πρωτογενέστερη ἀπ' ὅσες ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὁ ἄνθρωπος. Σὲ μιὰ μικρὴ πόλιν, στὰ περίχωρα τῆς Νέας Ὑόρκης, βρέθηκε ἕνας εὐφάνταστος και ὑπομονητικὸς συνάμα ἐπιχειρηματίας, ὁ ὁποῖος σκέφθηκε νὰ χρησιμοποίησῃ τὴν ἰκανότητα ποῦ ἔχει ὁ παπαγάλλος νὰ μιλά. Μάζεψε λοιπὸν ποῦ καιροῦ χίλιους πεντακόσιους παπαγάλλους... γιὰ νὰ τοὺς μῆθῃ νὰ τραγουδοῦν.

Ἦδη ὁ ἐπευρετικὸς Ἀμερικανὸς, ἀφροὺς κοπίσας ἐπὶ ὀκτὼ μῆνες, κατήρτισε πλέον ἕνα ὀλοζήλῃρο χορὸ ἀπὸ παπαγάλλους, ποῦ τραγουδοῦν στὴν ἐντέλεια διάφορες ὀπερες, χωρὶς νὰ φαλλάτουν καθόλου !

Οἱ ζωῶφιλοι ποῦ παρακολούθησαν τὴν πρώτην παπαγαλλοσυναυλία, διατείνονται ὅτι ποτὲ δὲν ἀκούσαν μελωδικότερες φωνές !...